

EXTRAVILÁN OBCE – ENERGETICKÉ PORASTY - PRECEDENS

Pestovanie klonov novej generácie Paulownia ako energetických porastov na poľnohospodárskej pôde. To primárne upravuje Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, konkrétne § 18a Rýchlorastúce dreviny na poľnohospodárskej pôde. Na účely tohto zákona sa rýchlorastúcou drevinou na poľnohospodárskej pôde rozumie porast rýchlorastúcej dreviny na produkciu drevnej biomasy na ploche väčšej ako 1 000 m² najviac na 20 rokov.

Porast rýchlorastúcej dreviny možno založiť na poľnohospodárskej pôde, ktorá je zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do piatej až deviatej kvalitatívnej skupiny alebo na poľnohospodárskej pôde kontaminovanej rizikovými látkami, o ktorej orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy rozhodol podľa § 8 ods. 5, alebo na poľnohospodárskej pôde zaradenej podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do tretej alebo štvrtej skupiny kvality, ak sa poľnohospodárska pôda nachádza v záplavovom území, je zamokrená alebo je vystavená veternej erózii.

Treba zdôrazniť, že porast rýchlorastúcej dreviny nemožno založiť na pozemkoch, ktoré sa nachádzajú v **treťom až piatom stupni územnej ochrany prírody a krajiny** (v zmysle § 14 až 16 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Zároveň sa podľa §7b ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. pre pozemky v **prvom a druhom stupni územnej ochrany, v prípade klonov novej generácie Paulownia (ako nepôvodnej rastliny), vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody**, ktorým podľa § 67 písm. e toho istého zákona je okresný úrad v sídle kraja.

Pre úplnosť informácií zo všeobecne záväzných predpisov treba dodať, že podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, klony novej generácie Paulownia sa nenachádzajú ani v zozname invázných rastlín (§2) ani v zozname nepôvodných rastlín (§3), ktoré nemožno sadiť, alebo pestovať za hranicami zastavaného územia obce.

Zároveň platí, že v zastavanom území obce zákon o ochrane prírody a krajiny rozširovanie nepôvodných druhov neupravuje a preto v intraviláne obce môžu byť vysádzané bez obmedzenia.

MŽP SR vo svojom stanovisku uvádza, že Paulownia zatiaľ nepredstavuje hrozbu, no napriek tomu neodporúča pestovanie klonov Paulownie v podmienkach SR, kým žiadateľ spoľahlivo nepreukáže, že nebudú mať nepriaznivý vplyv na pôvodné druhy alebo ich biotopy a vyzýva na experimentálne overenie vlastností klonov dôležitých z pohľadu ochrany prírody v podmienkach Slovenska alebo strednej Európy. MPRV SR s odvolaním sa na stanovisko MŽP SR uvádza, že zatiaľ klony Paulownie do zoznamu rýchlorastúcich drevín zatiaľ zaradiť nemožno. Treba zdôrazniť, že porast rýchlorastúcej dreviny nemožno založiť na pozemkoch, ktoré sa nachádzajú v treťom až piatom stupni územnej ochrany prírody a krajiny (v zmysle § 14 až 16 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Zároveň sa podľa §7b ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. pre pozemky v prvom a druhom stupni územnej ochrany, v prípade klonov Paulownie (ako nepôvodnej rastliny), vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ktorým podľa § 67 písm. e toho istého zákona je okresný úrad v sídle kraja. Pre úplnosť informácií zo všeobecne záväzných predpisov treba dodať, že podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, druhy rodu Paulownia (vrátane jej klonov) sa nenachádzajú ani v zozname invázných rastlín (§2) ani v zozname nepôvodných rastlín (§3), ktoré možno sadiť, alebo pestovať za hranicami zastavaného územia obce. . Nevylučuje však možnosť, že po testovacom období (ktoré už začalo) sa tak stane.

Musíme však konštatovať, že obe stanoviská majú iba odporúčací charakter.

Neodporúčať neznamená nesúhlasiť alebo zakázať a teda - čo nie je zakázané, je dovolené. Povinnosťou pestovateľa je sledovať a kontrolovať vplyv nepôvodnej rastliny na pôvodné druhy, ich biotopy a ekosystémy.

Na Slovensku bol vytvorený aplikačný vzor pre ďalšie rozhodovanie v obdobných prípadoch:

PRECEDENS - kladné stanoviská a súhlasné rozhodnutia:

1, Okresného úradu Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja vydáva súhlas v zmysle § 7b ods.1 zákona, t.j. sadiť a pestovať nepôvodný druh rastliny - Paulownia, za hranicami zastavaného územia obce, na pozemkoch s parcelnými číslami registra E, KN.

2, Okresného úradu Levice, pozemkový a lesný odbor, vydáva - Osvedčenie o registrácii plochy porastu RRD na poľnohospodárskej pôde. Druh rýchlorastúcej dreviny: Paulownia, časové obdobie: 20 rokov.

Osoba, ktorá navrhuje založenie porastu rýchlorastúcej dreviny na poľnohospodárskej pôde je v každom prípade povinná v zmysle ods. 2 vyššie uvedeného § 18a zákona č. 220/2004 Z.z. podať žiadosť o registráciu do registra plôch rýchlorastúcich drevín, ktorý vedie obvodný pozemkový úrad.

Možno teda konštatovať, že po vydaní Osvedčenia o registrácii plochy rýchlorastúcich drevín na poľnohospodárskej pôde (po získaní predchádzajúceho stanoviska orgánu ŽP), pri dodržaní podmienok stanovených v týchto dokumentoch, je pestovanie klonov novej generácie Paulownia na poľnohospodárskej pôde možné.